

Міжнародна науково-практична конференція «Національні економічні стратегії розвитку в глобальному середовищі»: Збірник тез. – К.: Вид-во Національного авіаційного університету «НАУ-друк», 2013. – 101 с.

Матеріали науково-практичної конференції містять короткий зміст доповідей науково-дослідних робіт студентів та вчених.

Розраховані на широке коло фахівців, студентів, аспірантів та викладачів.

ГОЛОВНИЙ РЕДАКТОР

Сіденко С.В., д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин і бізнесу Інституту міжнародних відносин Національного авіаційного університету, д.е.н., професор

ЗАСТУПНИК ГОЛОВНОГО РЕДАКТОРА

Ричка М.А., к.е.н., ст. викладач кафедри міжнародних економічних відносин і бізнесу Інституту міжнародних відносин Національного авіаційного університету

ВІДПОВІДАЛЬНИЙ СЕКРЕТАР

Побоченко Л.М., к.е.н., доцент кафедри міжнародних економічних відносин і бізнесу Інституту міжнародних відносин Національного авіаційного університету

Рекомендовано до друку Вченою Радою Інституту міжнародних відносин Національного авіаційного університету (протокол № 4 від 22 квітня 2013 р.).

Важливу роль у розвитку міжнародного науково-технічного співробітництва України можуть відіграти закордонні дипломатичні представництва та торговельні місії, чия діяльність має охоплювати завдання сприяння розширенню на рівноправній основі співробітництва з країнами акредитації за напрямками: наука, техніка, наукомісткі технології, підготовка інженерно-технічних та наукових кадрів; сприяння надходженню прогресивних технологій; розвиток та вдосконалення договірно-правової бази у сфері міжнародного науково-технічного співробітництва, практична реалізація укладених дво- та багатосторонніх угод.

УДК 339:658.5(043.2)

Поліщук О.В.,

*к.е.н., доцент, доцент кафедри міжнародних економічних відносин і бізнесу
Інституту міжнародних відносин Національного авіаційного університету*

ТЕХНОЛОГІЧНО – ІННОВАЦІЙНІ ПРІОРИТЕТИ РОЗВИТКУ ЕКОНОМІКИ УКРАЇНИ

Протягом останніх десятиліть світова економіка, насамперед розвинутих країн, увійшла в період радикальної структурної трансформації, пов'язаної із суттєвим зростанням ролі високотехнологічних виробництв, розвиток яких визначається головним чином інтенсивним використанням знань і широким впровадженням інновацій у різні сфери економічного життя.

Технологічні пріоритети для будь-якої країни – це вищезгаданий перелік першорядних економічно обґрунтованих напрямів науково-технологічного розвитку на чітко визначений період часу, реалізація яких має гарантувати всебічне задоволення національних потреб. Технологічні пріоритети уособлюють один із способів досягнення стратегічних цілей економічного розвитку держави. Україна не може залишатись осторонь від дослідження процедури формування технологічно інноваційних пріоритетів розвитку економіки.

Процедура формування технологічних пріоритетів має три рівні. Перший рівень це – аналіз групи промислових галузей яка координує ядро відповідного укладу, сформованого під дією властивих лише йому ключових технологій. Взагалі технологічним укладом вважається взаємопов'язана та взаємозумовлена стійка економічна система, що має певне якісне наповнення, яке відрізняє технологічні уклади один від одного. В наш час загальноновизнаною є точка зору про існування 6-ти технологічних укладів. Ядро першого технологічного укладу складала технологічна сукупність, пов'язані з текстильною промисловістю. Імпульсом становлення першого технологічного укладу став винахід ткацьких і прядильних машин разом з формуванням відповідного типу невиробничого споживання.

Для другого технологічного укладу характерний бурхливий розвиток машинного виробництва. Різко зросли значення й інтенсивність міжнародної торгівлі. Третій уклад, у якому лідерство переходить від Великобританії до США, це використання електродвигунів і розвиток електротехніки. Четвертому технологічному укладу багато в чому сприяла матеріально-технічна база, створена в період домінування 3-го технологічного укладу. Основні його елементи: створення

розвиненої автодорожньої інфраструктури: створення мереж телефонного зв'язку; освоєння нових технологій і створення інфраструктури нафтовидобутку; поява нових і удосконалення системних технологічних процесів у традиційних галузях кольорової металургії.

Виробництва п'ятого технологічного укладу, котрий завоює домінуючі позиції в економіці розвинених країн із середини 80-х років, визначено як уклад інформаційних і комунікаційних технологій. З початку 1990-х років в надрах 5-го укладу почали все помітніше проявлятися елементи 6-го технологічного укладу. До його ключових напрямків відносяться нанотехнології, біотехнологія, системи штучного інтелекту, глобальні інформаційні мережі та інтегровані високошвидкісні транспортні системи, комп'ютерна освіта, формування мережних бізнес-товариств. Це галузі, які зараз розвиваються в провідних країнах особливо швидкими темпами. Тому другим критерієм формування технологічних пріоритетів є секторальна ієрархічна структура виробництва обробної промисловості, яка охоплює групи високих, середніх і низьких технологій, головними чинниками її формування стали рівень наукомісткості готової продукції й темпи економічного зростання суб'єктів обробної галузі промисловості; на третьому рівні відбувається формування кінцевих аналітичних висновків про стан технологічного розвитку галузей та фактичні пріоритетні напрями їх розвитку, технологічної розбудови промислового сектору [1; с. 36].

Пріоритетні напрями інноваційної діяльності в Україні складаються зі стратегічних і середньострокових пріоритетних напрямів інноваційної діяльності. Стратегічні пріоритетні напрями інноваційної діяльності, розраховані на тривалу перспективу (не менш як десять років) найважливіші напрями інноваційної діяльності щодо забезпечення соціально-економічного зростання держави, розроблені на підставі науково-прогнозного аналізу світових тенденцій соціально-економічного та науково-технологічного розвитку з урахуванням можливостей вітчизняного інноваційного потенціалу.

Середньострокові пріоритетні напрями інноваційної діяльності - розраховані на реалізацію протягом найближчих 3-5 років, напрями інноваційного оновлення промислового, сільськогосподарського виробництва та сфери послуг щодо освоєння вигуксу нових наукомістких товарів і послуг з високою конкурентоспроможністю на внутрішньому та зовнішньому ринках.

Стратегічними пріоритетними напрямами інноваційної діяльності в Україні є: модернізація електростанцій; нові та відновлювані джерела енергії; новітні ресурсозберігаючі технології; машинобудування та приладобудування як основа високотехнологічного оновлення всіх галузей виробництва; розвиток високоякісної металургії; нанотехнології, мікроелектроніка, інформаційні технології, телекомунікації; вдосконалення хімічних технологій, нові матеріали, розвиток біотехнологій; високотехнологічний розвиток сільського господарства і переробної промисловості; транспортні системи; будівництво і реконструкція; охорона й оздоровлення людини та навколишнього середовища; розвиток інноваційної культури суспільства [1; с. 40].

Саме від вчасного вибору технологічно-інноваційних пріоритетів в Україні будуть реалізовуватися моделі та інструментарії економічного розвитку держави. Тому вибір пріоритетів в розвитку економіки України повинен бути націленим на дослідження останнього технологічного укладу. Треба працювати на випередження, на перспективу. Пріоритетними напрямами інноваційної діяльності в Україні мають

стати науково, економічно й соціально обґрунтовані та законодавчо визначені напрями інноваційної діяльності, спрямовані на забезпечення потреб суспільства у високотехнологічній конкурентоспроможній, екологічно чистій продукції, високоякісних послугах та збільшення експортного потенціалу держави.

Література:

1. Ястремська О. М. Інноваційна економіка. Конспект лекцій / О. М. Ястремська, Д. О. Ріпка. – Харків, 2009. – С.36 – 40.
2. Антоноук В. Кадри для інноваційної діяльності: проблеми формування та використання / В. Антоноук // Україна : аспекти праці. – № 5. – 2007. – С. 42 – 47.

УДК 339.747:339.923:061.1(ЄС)(043.2)

Ричка М.А.,

*к.е.н., ст. викладач кафедри міжнародних економічних відносин і бізнесу
Інституту міжнародних відносин Національного авіаційного університету*

ПОСТКРИЗОВИЙ ПЕРІОД ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

В нестабільних глобальних умовах проявляє схильність до фінансових криз. ЄС вдало доповнює національні інструменти регулювання своїх країн, демонструючи спроможність протистояти глобальним економічним викликам часу. Політика консолідації та співпраці, яку демонструє ЄС, вирішує питання координації зусиль світової спільноти і глобального управління, активно формулює нові антикризові заходи, які схвалюються міжнародною спільнотою.

Основними параметрами антикризових заходів грошово-кредитної політики ЄЦБ стали: використання операцій на відкритому ринку для забезпечення безперервного доступу до ліквідності платоспроможних банків; збільшення (з 2008 р.) обсягу ліквідності, що надається за допомогою стандартних тижневих тендерів; надання ліквідності за допомогою добових кредитів - овернайт (раніше не використовувалися); кардинальне розширення строків кредитування; проведення кредитних тендерів з фіксованою ставкою при повному забезпеченні поданих заявок (до цього не проводились); звуження коридору між ставками подобових кредитів і депозитів [1]; відновлення та стабілізація, ринків кредитування; удосконалення діяльності Європейського інвестиційного банку та Європейського банку реконструкції та розвитку щодо фінансової й кредитної співпраці з країнами ЄС та їх суб'єктами [2]. Як результат такої політики, ЄЦБ збільшив обсяг операцій на боргових ринках і провів масштабні операції вливання ліквідності у фінансову систему, надавши позики банкам 2012 року майже 0,5 трлн євро на три роки [2].

Євросоюз пропонує антикризовий пакет проти боргової кризи євросонни наступного формулювання: по-перше, необхідні єдині вимоги до банків ЄС (єдиний орган банківського нагляду, який діятиме спільно з Євроцентробанком (ЄЦБ)); по-друге, необхідно рекапіталізувати проблемні банки зони євро безпосередньо за рахунок коштів Європейського фонду фінансової стабільності (EFSF) і «Європейського стабілізаційного механізму» (ESM). Ці заходи завдають зростанню держборгів, адже урядам не потрібно буде націоналізувати проблемні банки (в першу чергу, банки Італії та Іспанії) [2].